

Розділ 1

Основні поняття

Спеціальні ефекти чи візуальні ефекти?

ЗМІ та навіть деякі професіонали часто використовують терміни «спеціальні ефекти» і «візуальні ефекти» як взаємозамінні. Історично це мало сенс. У доцифрові часи й до того, як візуальні ефекти стали здебільшого комп'ютеризованими, значну частину роботи з ефектами виконували відразу в камері й на натурі, з використанням мініатюр, фізичних методів, а також різних прийомів роботи з камерою і оптичних трюків. Насправді не було чіткої межі між виділенням об'єкта спеціальними та візуальними ефектами. Але сьогодні все інакше, і ці два терміни використовують для опису двох різних інструментів. Спеціальні ефекти (SFX) – це фізичні, реальні ефекти, які застосовують на знімальному майданчику та знімають камерою. Візуальні ефекти (VFX) – це цифрові маніпуляції та вдосконалення кадрів, які відбуваються переважно на етапі постпродукції. Знання, техніки та навички, що використовують у кожному з цих інструментів, сильно відрізняються один від одного. Створення фізичного вибуху на знімальному майданчику вимагає досвіду роботи з вибуховими речовинами й піротехнікою, тоді як створення еквівалента цього вибуху за допомогою візуальних ефектів вимагає майстерності в комп'ютерній графіці та фотореалістичному рендерингу. Попри ці відмінності, між SFX та VFX все ж є важливий взаємозв'язок. Один з цих інструментів часто доповнює другий, а іноді вони один одному суперечать. Цей взаємозв'язок і те, як він відображений на фізичних рішеннях на знімальному майданчику, ми обговоримо в Розділі 8.



Спеціальні ефекти часто знімають у вигляді елементів для створення візуальних ефектів. У цьому прикладі з «Підпільної імперії» охоплені полум'ям пень використаний для посилення кадру Першої світової війни. «Підпільна імперія» © Home Box Office (HBO). Візуальні ефекти від Brainstorm Digital.

Що насправді означає термін «комп'ютерна графіка» (CGI)?

CGI розшифровується як computer-generated imagery («зображення, згенеровані комп'ютером»). У ЗМІ й у побуті ми вживаємо термін CGI – «комп'ютерна графіка», – коли кажемо про візуальні ефекти в цілому («комп'ютерна графіка в цьому фільмі просто вражає!» або «у сучасних фільмах забагато комп'ютерної графіки»), але в професійному дискурсі стосовно візуальних ефектів цей термін має більш конкретне значення. Цей термін використовують, коли є чітка різниця між елементами візуальних



Приклад змішаного використання фотографічних елементів і елементів комп'ютерної графіки в одному кадрі з «Загубленого міста Z». (1) Ми почали зі стокових кадрів сучасного невеличкого корабля. (2) Ми замінили корабель цифровою графічною моделлю більшого океанського лайнера початку ХХ століття (тут ми бачимо корпус). (3) Завершена графічна модель. (4) Потім ми інтегрували текстурований комп'ютерний корабель в оригінальний футаж. Замість того, щоб створювати дорогу (і трудомістку) комп'ютерну симуляцію води, ми «вкрали» сліди на воді й позицію судна з оригінальних кадрів, потім масштабували, дублювали й переміщували їх, щоб вони відповідали більшому корпусу.

«Загублене місто Z» © Sierra/Affinity, Keep your head, MadRiver Pictures, Plan B Entertainment, Amazon Studios. Візуальні ефекти від Brainstorm Digital.

Розділ 2

Візуальні ефекти як інструмент створення фільмів

Коли ми опублікували ролик, що демонструє нашу роботу з візуальними ефектами у фільмі режисера Мартіна Скорсезе «Вовк з Волл-стріт», ми очікували неабиякої кількості переглядів, враховуючи відносний ажіотаж навколо фільму. Але ми не були готові до такої масової реакції, яку отримав ролик, щойно з'явився в мережі. Лічильник перевищив мільйон переглядів менш ніж за два тижні, і кліп став темою численних статей на таких сайтах, як Gizmodo, The Verge і французький Le Figaro. Це справді заскочило нас зненацька. Звісно, ми пишалися своєю роботою, але ніколи не вважали її надпотужною чи новаторською. Тільки прочитавши коментарі, ми зрозуміли, що ролик став таким популярним, тому що демонстрував візуальні ефекти у фільмі, де ніхто не очікував їх побачити, і в шотах, в яких ніхто не підозрював наявність візуальних ефектів. У цьому фільмі ми в основному працювали з довкіллям: «втягували» дію з одного місця і «поміщали» її в зовсім інше. Весільні кадри в Нью-Йорку ніби зняті на Карибському пляжі; Бруклінський тенісний корт став в'язницею в пустелі; а акторів, знятих на сцені із зеленим екраном, перемістили на пірс в Італії. Візуальні ефекти були приховані й не виставлялися на позір. Їх просто використовували як інструмент досягнення простої мети: заощадити на виробництві значні кошти, знімаючи все в Нью-Йорку. Скорсезе з VFX-супервайзером Робертом Легато ухвалили розумне рішення використовувати міць візуальних ефектів не для створення екстраординарного, а для того, щоб допомогти впоратися зі звичайним.

Якщо розглядати візуальні ефекти просто як інструмент створення фільмів, то їх можна використовувати в широкому спектрі випадків, щоб допомогти процесу створення фільму. Одна з областей, де візуальні ефекти матимуть неабиякий вплив, – бюджет. Можливість змінювати, доопрацьовувати чи покращувати локації на етапі постпродукції допомагає зменшити витрати, час і бюрократичні ускладнення. Можливість розширення фізичних декорацій за допомогою візуальних ефектів означає, що витрачається менше часу й грошей на створення великих декорацій. А техніки тайлінгу натовпу (заповнення сцени копіями окремо знятих людей) роблять можливим заповнення великих сцен обмеженою кількістю статистів. Звісно, візуальні ефекти теж коштують грошей. Подеколи чималих грошей. Але ретельне планування й добре розуміння середовища можуть значно знизити витрати на візуальні ефекти порівняно з реальними фізичними рішеннями. Наприклад, видалення небажаного вуличного знаку на місці за простою потягне на кілька тисяч доларів за роботу й муніципальні дозволи, тоді як видалення його за допомогою візуальних ефектів коштуватиме значно менше й не потребуватиме тяганини з формальностями.

Утім, економія коштів, безумовно, не єдина причина використання візуальних ефектів. Деякі ідеї просто неможливо реалізувати фізично, незалежно від розміру бюджету. Потужне цунамі, що руйнує Мангеттен, навала динозаврів чи нашествия інопланетян – це повсюдні приклади того, як візуальні ефекти використовують у блокбастерах, щоб створити неможливе і вразити аудиторію мегакатастрофами та дивовижними трюками. Але є й більш приземлені приклади виробничих негараздів, які можна елегантно вирішити за допомогою візуальних ефектів.



У фільмі «Вовк з Волл-стріт» сцену весілля на Карибах зафільмовано в Нью-Йорку з додаванням кількох пальм. «Вовк з Волл-стріт» © Paramount Pictures, Red Granite Pictures, Appian Way, Sikelia Productions, EMJAG Productions. Візуальні ефекти від Brainstorm Digital.



За допомогою візуальних ефектів ця сцена «трансформується» в локацію Карибського пляжу. Це заощадило витрати й клопоти, пов'язані з перенесенням всього виробництва за кордон. Нам вистачило лише невеличкої знімальної групи, щоб зафільмувати фони для подальшого використання разом з метпейнтами, змінивши у такий спосіб локацію.

«Вовк з Волл-стріт» © Paramount Pictures, Red Granite Pictures, Appian Way, Sikelia Productions, EMJAG Productions. Візуальні ефекти від Brainstorm Digital.